

OPINION

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare de două ori pe săptămână.

Dincolo de frământările politice, mai presus de viața indivizilor chiar: gîia strămoșească, trebuie să rămână nestricată, aceeași eternă mamă născătoare de nesfârșite generații umane.

ABONAMENTE:			
Pentru particulari:		Pentru autorități și instituții:	
200 Lei	1 An	500 Lei	1 An
100	6 Luni	250	6 Luni
50	3 Luni	130	3 Luni
In străinătate dublu.			

Proiectele de legi financiare ale Guvernului.

Funcționarii și pensionarii statului, cari nu și-au primit peburile de lunile de zile, mizerii cari nu s'întîlnesc și capete dela Stat masuri de restrîngerii și economii venite sus, sunt dovezi ajunse cunoștința noastră a tuturei despre strămtoarea bănească critică, în care se află țara. Veniturile au scăzut și guvernul cunoscînd în toată amărușimea ei această situație înecă, în care se află țara, se în căutarea masurilor de culegere și refacere, bazate pe puterile noastre proprii, pentru reorganizarea financiară țării, s'au repartizat sarcinile, trecînd unele asupra funcționarilor și comunelor; s'au imprimat cheltuielile, printr'o mîna și dureroasă curbă de sacrificiu asupra salariilor slujbaşilor statului, și prin sporirea unor resurse de venit, înzînd impozitul excepțional pe salarii (curba de sacrificiu), la funcționarii particulari, aceștia în forme mai atenuate. Iar pentru refacerea economică, se crează Casa de mortizațiuni, și Creditul Agricol pentru ocrotirea populației țării, pusă prin fazele crizei în fața unei probleme noi, sau a nu fi! Populației țării s'a dat o deosebită atenție, avîndu-se în vedere importanța ei numerică și socială.

cer, ori cât de durercase vor fi ele, să fie suportabile. Celelalte proiecte noi de legi, de mai mică importanță, sunt congruente, făcînd parte dintr'un program de activitate armonic și bine stabilit. Reforma legii drumurilor, cu introducerea prestațiilor în natură, este mai potrivită cu stările de lucruri dela noi. Cotele plății în numerar, care se urcă, sunt însă exagerate pentru vremurile critice de azi. Atitudinea Guvernului în chestia zahărului pare că va avea de urmare o revizuire generală a tarifului vamal. Trebuie făcut ceva pentru ieșirea țării, atunci când mijloacele asigurării lui sunt atât de reduse, prin sumedenia de impozite. Monopolul spiritului va pune capăt spectacolului trist și interminabil al urmăririi »spiritului negru«, care a ruinat industria uitată de sine, și a înecat în mocirla corupției atîți funcționari de stat, și personalități a vieții politice.

Modificarea Legii Camerelor de agricultură și a celor de comerț și de industrie, apoi a Legii energiei, a Băncii de emisiune, a organizației administrației publice, a contribuțiilor directe, etc. sunt măsuri de punere în acord a acelor legi, cu programul de simplificare și de descongestionare, preconizat de guvern. Tot asemenea e și legea regulamentării înființării de noi întreprinderi industriale, dintre cari multe luaseră ființă sub scutul unui rău înțeles protecționism vamal acordat prin anticipații.

De aceea noi suntem de părere că munca ingrata, la care s'a angajat Guvernul, — și el fiind unul de sacrificii, — să fie judecată calm, cu mai multă înțelegere a clișorilor istorice prin care trecem.

Demisia dlui Gen. Vlad.

O-Sale Dlui
Brutus Păcuriu
directorul »Cercului Românesc«
Arad.

Urmînd cu toată dragostea îndemnul unei grupări de intelectuali desinteresați, idealști și desbrăcați de haina pătimășă a politicianismului, am acceptat a mă pune în fruntea acestei mișcări.

Desinteresarea completă a publicului românesc întru susținerea operei întăpuite, precum și ambițiile personale ale unuia sau altuia și intrigile ce se duc contra acestor Societăți, m'au convins că în prima linie persoana mea este de vină că opera creată nu se poate susține.

Cum în întreaga mea viață nu am fost nicî cînd condus de interese personale și călăuzit de ambiții, cred de o datorie a mea a mă retrage din postul de onoare de Președinte al »Cercului« cu care am fost onorat.

Binevoii deci a luă la cunoștință demisia mea cu ziua de azi: din fruntea »Cercului«.

Nu vreau să împiedic prin modesta mea persoană încheierea Soc. românești, convins fiind că oamenii cu mai mare suprafață ca a subsemnatului, le va succeda a permanentiza opera începută de grupul inițiatorilor. Binevoii deci a convoca cu precădere Comitetul Societății, spre a-i aduce la cunoștință deciziunea mea nestrămutată.

Voiu rămănea cu trup și suflet cel mai devotat membru al »Cercului« și Vă asigur că fără nici o jignire voiu stă ca simplu membru în serviciul »Cercului« și înfăptuirea idealului urmărit de el.

Rugănu-Vă D-le Director a transmite Consiliului asigurarea deosebitei mele stime, rămîn al DV. stimător,
General Alex Vlad

Opincile de gumă insalubre

ruinează sănătatea populației, devalorizează produsele de piei ale agriculturii noastre, distrugînd în același timp o înfloritoare industrie locală.

Vizitatorii străini, ba și orașenii dela noi, au rămas nu odată surprinși și nedumeriți, întîlnind prin locuri inaccesibile, liparele pneumaticelor de automobil.

Era de neînțeles, cum să fi putul răsbate prin horăști de munt, modernul vehicul; și cu toate acestea i se deslușeau clar și indubitabil urmele geometrice, întrerupte de rădăcini, frunziș mort și holovani. **Sunt semnele rușinoase ale civilizației noastre: opincile de gumă.**

Exact, prin anul 1923, ce i-a trăsniț unui ovreu din Arad, să facă opinci din cauciuc uzat. Asigurîndu-și protecția unor distinse doamne filantroape din elita bucureșteană, împrumulînd firma »Cercul gospodinelor« și »Soc. invalizilor din război«, abilit negustor a reușit să-și comercializeze invenția cu un succes extraordinar. Numitele societăți și doamne influente au obținut scutire de taxe vamale pentru importul cauciucului uzat, care favor a fost apoi cedat comerciantului în schimbul unei subvenții anuale. Se zice, că pe lângă pneumaticele uzate s'ar fi introdus și piese nouă, mărind astfel în mod considerabil posibilitățile de câștig, ale importatorului. Afacerea opincilor s'a dovedit a fi o panamauă pe care numai cea a spîrlurilor negre și melice o întrec în pagube materiale, dar nu și în efectele dăunătoare sănătății publice. Căci, **opincile de cauciuc împiedecînd transpirația normală a pielii, într'un timp mai îndelungat, cauzează imbolnăvirea piciorului, cu urmări neprevăzute pentru viitorul sănătății neamului.**

Sărăcimea dela munte, cu toate că a înțeles imediat, că noua încălțăminte e prea grea și le strică picioarele; a primit-o din spirit de economie, fiind mai durabilă. Ține, doar, câte trei, patru ani; cât șase, șapte perechi de opinci de piele.

Urmarea a fost, că dintr'odată s'a distrus puternica breaslă a tăbăcarilor din Beiuș, Vascău, Hălmaș, Baia de Criș, Brad, precum și din celelalte centre ale Munților Apusenii. Organizându-se prin mijloace moderne acest comerț, opincile de gumă s'aurăspîndit aproape în întreaga țară. Zadarnice au fost protestele suitorilor și miilor de meseriași rămași fără existență, căci banul câștigat din beșug și împărțit cu priosință, a aranjat totul.

Și, paguba tot țărani și implicit țara întreagă o supoară. Banul plătit pentru opinca de piele rămănea în țară li revine agriculturii crescătoare de vite și meseriașului dela noi. Până-

cînd, banul dat pentru cauciuc, trece granița în străinătate, sărăcind țara prin această nechibzuită politică economică.

Scăzînd consumul de piele, stocul de piei ne mai putîndu-se valoriza; scade prețul vitelor, adică a produselor agriculturii noastre.

În trecut, înainte cu 40-50 ani, se mai purtau încă opinci neargășite, făcute din table de piele crudă, cu părul pe ele. Atunci autoritățile au intervenit în favorul meseriașilor. Le-au interzis, invocînd motive de ordin igienic.

Azi, opincile de gumă sunt tolerate, cu toatecă:

1. Sunt dovedite insalubre, primejdind în cel mai înalt grad sănătatea populației.
2. Devalorizează producția noastră de piei, în paguba agriculturii și a economiei naționale.
3. Distrug o veche și înfloritoare industrie indigenă.

Înțelegem evoluție, să treci dela opincă la pantof; dar să accepți o opincă de cauciuc, mult mai neigienică și decât străvechile opinci neargășite, — aceasta e o cruntă bălae de joc, față de sănătatea neamului și interesele economice ale țării!

Tr. Mager

Stetnicii hazardului.

Rău crescuți și prost inițați, făuritorii de pseudo-indrumare ce-și agită veșnic meschinele interese pentru așa zisa salv-gardare a situației sfârșesc totdeauna dincolo de scopul urmărit, în besna obscurității. Un improvizat oarecare, cu aere cezariene, se agită, conspiră, șoptește și la urmă fuge de răspundere privind din ascunziș urmările.

Aceștia dau soluții, îndrumă pașii statornici de altfel a naivilor, blestemă cu tunete și fugere totul afirmă neadevăruri ispititoare și provocatoare de panică, iar la urmă ca cel ce numai are nimic de pierdut, trece fredonînd cu mâinele în buzunar, alături. Adevărul în cruda realitate, nu poate fi niciodată mai dureros și nu se răzbuună niciodată mai cumplit ca rănit, cu intenție. Fragmentele din dezastru adresate inconștient, înundează numai temelii fără bază, stîncile cu țaria refractară rezistă în vârtejul valurilor, și pe urmă radiază sus razele binefăcătoare a astrului cersesc. În svăcnirile cotidiene pasul urmării, trebuie să fie, postura de grant întemeiată pe afirmații, sincere, din crudul adevăr, controlat și tălmăcit în necesitatea afirmațiilor.

Svonuri și șoapte... praf și puibere risipită în vînt.

Fixator.

Cazul din comuna Andrei Șaguna.

Coloniștii lăsați fără școală românească. Pasivitatea Revizoratului. Se cere anchetă

Colonia Andrei Șaguna se află situată la 2-3 km de pîrtare de Zimandul Nou. Pentru a nu și periclită viața copiilor, coloniștii au cerut strămutarea secției primare românești din Zimandul Andrei Șaguna, ceea ce s'a și aprobat. Pînă la clădirea unui local școlar coloniștii au închiriat o casă. Școala însă nu funcționează, deoarece directorul școlii Zimandul refuză eliberarea mobilierului necesar. Învațătoare la secțiunea română care urmează să fie în Andrei Șaguna este o maghiară, Dna Borșca Gombos. Domnișoara pretinde coloniștilor să-i dea toate favorurile de care se bucură un director, deși școala nu funcționează în colonie.

Dna Borșca Gombos e o învățătoare sub toată critica

și ține un post la o școală cu limba de predare română fără să știe românește. S'au depus la Revizoratul din Arad caete de lucru de ale elevilor și s'a cerut o anchetă ca să se vadă că, copii ajung să termine școala primară fără a fi în stare să socotească cu numere pînă la 50. S'au promovat elevi cari au lpsit dela școală 6 luni s'au clasificat elevii la religie fără aștirea catehetului etc.

Revizoratul nu s'a mișcat; nu s'a făcut nici-o cercetare, nici-o inspecție.

Față de această stare de lucruri, ce atitudine înțelegem să aibă revizoratul? Se impune o anchetă imediată, care de va întîrzi, ne va face să dăm la iveală și alte lucruri despre care n'am voi să vorbim.

Neculce.

și ține un post la o școală cu limba de predare română fără să știe românește. S'au depus la Revizoratul din Arad caete de lucru de ale elevilor și s'a cerut o anchetă ca să se vadă că, copii ajung să termine școala primară fără a fi în stare să socotească cu numere pînă la 50. S'au promovat elevi cari au lpsit dela școală 6 luni s'au clasificat elevii la religie fără aștirea catehetului etc.

Revizoratul nu s'a mișcat; nu s'a făcut nici-o cercetare, nici-o inspecție.

Față de această stare de lucruri, ce atitudine înțelegem să aibă revizoratul? Se impune o anchetă imediată, care de va întîrzi, ne va face să dăm la iveală și alte lucruri despre care n'am voi să vorbim.

Neculce.

„Să nu fii mărturie mincinoasă...”

(Luca, 18, 20).

Una din cele 10 porunci ale legii, date de Dumnezeu lui Moisi, pe muntele Sinai. Minunată lege, cuprinsă în 10 paragrafi abia. Și totuși a avut puterea de a prefăce un neam rălăcitor în puslie, demoralizat și ticăloșit printr-o lungă sclăvie de peste 400 de ani în Egipt, într-un „popor ales” alui Dumnezeu.

E bine să fixăm acest lucru, în zilele când ni se anunță iarăși o ploaie de legi pentru îndreptarea țării și a vieții poporului nostru. Și e necesar să spunem că Legea lui Moisi a prefăcut radical viața unui popor, pentru că a avut autoritate dumnezeiască. Lucrul n'ar trebui să scape atenției nici unui legiuitor, chemat să alcătuiască norme de cărmuire în țară și de îndreptare a unei vieți, care devine tot mai grea.

Or, poate nu s'a experimentat încă deajuns socotințele și programele oamenilor, ca să fim dumeriți asupra neputinței lor și să ne suim pe muntele Sinai, ca să ascultăm glasul lui Dumnezeu? Trebuie să ne păstrăm cu sănătate și încredere această ultimă rezervă: „Cele ce nu sunt cu putință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu” (Luc. 18, 27).

Porunca a 9: „Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău mărturie mincinoasă” (Eșire, 20, 16); a avut puterea să mențină dreptatea, să reguleze drepturile personale ale omului, fără de cari ar fi imposibilă o viață socială. Ca și stima, prin care se recunoaște demnitatea cuiva, înlocuim respectarea anumitor drepturi ale omului, este o datorie morală. Și între aceste drepturi, la locul întâi stă onoarea și numele bun a semnelor noastre, împotriva cărora se păcătușește așa de mult.

Vorba fiind de „mărturie” ne duce gândul îndată la judecată și la jurământ. Desigur porunca oprește întâi de toate jurământul strâmb și mărturia mincinoasă, pe care ar face-o cineva în fața legii, la judecată, pentru a pleca culpă de dreptății într-o parte sau alta.

Oricât de luminos și măgăitor idealul, cuprins în comandamentul Mântuitorului Hristos: „Auziți-afie ce s'a zis celor de de mull: să nu juri strâmb, ci să dai Domnului jurămintele tale; Eu zic vouă: să nu te juri nici decum... ci fie cuvântul vostru: așa, așa; nu, nu; — totuși până va ajunge Societatea creștină la acest ideal: Să aibă deplină încredere într'un da sau nu, Biserica a menținut jurământul, ca singurul mijloc de a scoate la iveală adevărul, când nu sunt dovezi suficiente în sprijinul lui. Oprește însă, sub aspră osândă jurământul strâmb, mărturia falsă. „...blestemul care iese peste fața atot pământului... va intra în casa furului și celui ce jură strâmb... și va locui în mijlocul casei lui și o va pierde pe ea...” (Zaharie, 5, 4); Și legea civilă pedepsește cu închisoare pe cel ce jură fals. În vremuri de demult t-se lăsa limba, ori cele 3 degete dela mână, pe care o ridica în sus la jurământ.

Dar mult mai mult decât la judecată, de care se tem și cei răi și inconștienți. „Mărturia mincinoasă” își face ravagiile sale în viața socială, de toate zilele. Au nu mărturia mincinoasă a păcătoasei poli-

lici de partid care nu cunoaște nimic sfânt, a stricat bunul nume și a înjosit onoarea tuturor bărbaților conducători ai vieții publice, și a făcut să nu se mai poată apropia pentru o conlucrare, nici când salvarea țării o cere, căci binele ei se destramă și nădejile noastre scumpe se irosesc!

Și căle neajunsuri și dezastre nu produce mărturia mincinoasă în familii, în întreprinderi, în societăți și asociații, în raporturile sociale dintre oameni. Limbi veninoase, oameni „cari și-au ascuțit limbile lor... ca să săgete întru ascunzături pe cel nevinovat” Il doboară pe acela, dar cad și ei, căci „Mărirea și batjocora este în vorbă și limba omului este căderea lui” (Isus Sirah 5, 15); „Vai sufletului lor, că au sfătuit fapt rău...” (Isaia, 3, 8). Limba este foc... așezată întru mădularele noastre spurcă tot trupul și aprinde... limba nimeni din oameni nu poate să o domolească, neînfrântă răutate, plină de otrăvă aducătoare de moarte. Cu dânsa binecuvântăm pe Dumnezeu și cu dânsa blestemăm pe oameni... (Iacov 3, 9).

Omul rău de gură e o primejdie socială. Gata, fără nici un motiv, să arunce în fața semenului său în jur a. ocara, prin expresii dejositoare; grăindu-l de rău când nu-i de față, prin descoperirea pe nedrept a scăderilor morale, pentru a-l defăima. Și nu se dă înapoi nici dela calomnie. născocind vinovății și atribuindu-i păcate pe care nu le are cineva.

De aceea ne sfătușește înțeleptul Solomon (Piida 4, 24): Leapădă dela tine gura cea îndărătnică și buzele cele nedrepte, le depărtează dela tine”. Iară Psalmistul, „Oprește-ți limba ta dela rău, și buzele tale, ca să nu grăiască vicleșug” (33, 12); „Pe șoptitori și pe cel cu două limbi, blestemați-l, că pe mulți cari aveau pace i-a pierdut. Limba rea pe mulți i-a clătuit și i-a risipit... cetăți tari a surpat și casele celor mari a stricat... pe femei vrednice a alungat și le a lipsit pe ele de ostenelele lor. Cel ce ascultă de ea, nu va afla odihnă, nci va lăcuși cu liniște. Lovitura biciului face vânătaie, iar lovitura limbii frânge oasele. Mulți au pierit de ascuțitul sabiei, ci nu ca cei ce au căzut de limbă (28, 14-19);

„Pune, Doamne pază gurii mele și ușa de îngrădire împrejurul buzelor mele” (Pr. 140, 3);

Arhim.

Cercul Tinerimii adulte „Sfântul Gheorghe” din Arad-Pârneava.

Tinerimea română din Arad Pârneava a constituit Marți 10 Noembrie a. c. sub conducerea Cucernicului Părinte Virgil Lugojan, Cercul tinerimii adulte „Sfântul Gheorghe” care are de scop dezvoltarea și intensificarea sentimentului religios, social și cetățenesc, atât în sufletele tinerimii, cât și în cele ale tuturor creștinilor, precum și îndrumarea lor la fapte morale.

Societatea a luat ființă din inițiativa, frumoasă și vrednică de laudă, a Cucernicului părinte Virgil Lugojan, care în calitate de director și în ca-

Congresul preoției din Transilvania.

O impozantă manifestare ortodoxă.

Alba Iulia, cetatea mândriei naționale, în zilele de 24 și 25 I. c. a avut un nou privilegiu de afirmare în ce privește cultul neamului și legii strămoșești.

Congresul al XI-lea a preoției ardeleni organizat în Asociația „Andrei Șaguna” având caracterul de **Comemorare** a sinodului din Efes dela 431 și a celui din 1731 ținut în Alba-Iulia de clerul și poporul ortodox condus de călugărul dela mănăstirea Cioara, **Sofronie**, contra dușmanilor dreptei credințe, a fost o demonstrație și entuziastă manifestare ortodoxă.

Preoțimea, deși sleită în puterile ei materiale prin neprimirea salariului de aproape **un jumătate de an**, a ținut să se prezinte într'un număr impunător.

Serviciul divin

s'a săvârșit în Catedrala Incoronării din partea I. P. S. Sale **Nicolae** Mitropolitul Transilvaniei, înconjurat de un sobor de preoți din întreaga mitropolie. Eparhia noastră s'a reprezentat prin părinții prot. F. Manuila și pr. C. Turicu. Înaltul ierarh rostește o cuvântare plină de reale îndemnuri pentru pastorii sufletelor și misiunea lor specială în aceste vremuri de criză.

Deschiderea Congresului

se face în sala încheptătoare a teatrului I. L. Caragiale prin președintele prot. **Dr. Gh. Ciuhandu** într-o documentată expunere prăguită cu îndelungi ovațiuni. Cuvînt de îndemn spre rodnice lucrări rostesc I. P. S. Mitropolit Nicolae, Pr. S. Sa Episcopul militar I. Stroia, Insp. gen. M. Ienciu, ca și reprezentant al Minist. Instr. și Cultelor, prefectul județean Dl. Col. Voinescu, primarul orașului dr. I. Tecău, par. Em. Cioran ca și reprezentant al „Astrei” par. **Comana-București** în numele Asociației Generale a clerului, dl. Tudor Popescu ca și delegat al Soc. ortodoxe a femeilor române și par. Arhim. Scriban în numele său și a muncii sale închinată Domnului.

Masa Comună

s'a luat în salele Căminului Industriașilor români ortodoci într-o atmosferă de frățescă intimitate. Cele dintâi urări le aduce I. P. S. Mitropolit pentru Rege și Tron, par. președ. Dr. G. Ciuhandu pentru I. Prea Sfințitul, dl. Tudor Popescu do-

rește izbânda Bisericii prin asociația intelectualilor ortodoci, începutul pus ca proiect de P. S. Sa Grigorie al Aradului Sf-lui Sinod. Pr. C. Turicu apreciază realizările intelectualilor și meseriașilor ortodoci, din cetatea lui Mihail. Dl. Colonel Voinescu zugrăvește icoana sfântă a Bisericii văzută cu ochii ostașului. Par. Arhim. Scriban face apoteoza Armatei române. Prot. I. Duma urează succese în viitor celui mai desăvârșit dintre președinți care este par. Dr. Gh. Ciuhandu. Prot. Baba și primarul mulțumesc lui Dumnezeu și oaspeților cari le-au dat privilegiu să poată face această demonstrație impozantă ortodoxă.

Ședința de după masă

a dat expresie comemorării marelui apostol al neamului dl. N. Iorga din prilejul celor 60 ani de viață. Cuvântul omagial îl ține par. **prot. I. Duma** Petroșani. I. P. S. Mitropolit face o duiosă evocare a momentelor când dl. Iorga a colindat satele ardeleni din care a cules opera „Sate și preoți”.

Problema capitală a congresului a fost cea susținută cu multă competență și aprofundată de pr. **P. Borzea** Viștea de Jos, actual prefect al județului Făgăraș. Principiul cardinal: nu milă, ci dreptate vrem, se clarifică prin expunerile P. S. Mitropolit, Pr. Comana și îndeosebi a punerii la punct prin elocvența documentată juridică al dlui avocat Tudor Popescu, membrul de onoare a Congresului nostru.

Zugrăvirea stărilor excepționale din Secuine prin prot. A. Nistor, au stârnit groază dovedindu-se munca titanică a preoților ortodoci întru readucerea celor înstrăinați și asupririle minoritarilor, cari si azi beneficiază de ajutor primit dela Slatul român într-o proporție ce jignește Biserica neamului.

Par. Arhim. Scriban cere „gurile de foc” ale chiriarhilor cari invitau să dea cu cârja în fața celor cari ar proteja alte curente afară de cel al națiunii și Bisericii dominante.

Concertul religios

început la orele 9 în Catedrala Incoronării a fost cel mai înălțător privilegiu de revelare sufletască prin frumos desăvârșit al artei procurate de corul intelectualilor și industriașilor condus de par. **prot. C. Baba** din loc. Bucățile „Tatal nostru” „De tine se bucură”, „Priceasna Trupul” și „Astăzi e ziua” rămân neuitate prin armonia și executarea lor. Conferința par-lui **Dr. Gh. Ciuhandu** despre „Mărtiriile ortodoxismului din veacul al XVIII-lea” a fost ascultată cu un interes vădit în deosebi de „frații” noștri de o limbă dar de altă lege cari au participat într'un număr considerabil la această afirmare a conștiinței ortodoxe.

Ziua a doua

a rămas pentru problema fondului de **Ajutorarea clerului** susținută cu competență și multă energie de par. Cons. Stavr. **Dr. Seb. Stanca**. Experiențele salutare care în Eparhia Clujului au adus roade binecuvântate se vor aplica prin Secțiile Asociației în toate Eparhiile, asigurând preoțimea pe lângă o contribuție minimală la o retribuție maximală în caz de moarte.

După descărcarea comisiunii prin prezentarea raportelor anuale participanții se îndreptă în autobuse pentru pelerinaj la Mănăstirea Cioara.

La Cioara.

O comună frunțasă stă între munți, locuită de ortodocși, dar cu multă creștinătate. Sub povețele părintelui **Co. Oancea** au prestat astăzi realizări ce nu se găsesc în cele mai puternice catedrale șes, locuite de bogăți. Biserica zidită din temelie de proporțiile Catedralelor orașe zidită în stil ortodox monumentul eroilor este capdoperă ce poate împovărați ce piață din Capitală. Monumentul Dezrobirii ridică formă de mauzoleu în stil bizantin pe o culme de deal numai ca și operă arhitectonică ca minune de realizare într'un astfel de loc geografic denotă o tenacitate la care mai munteanul e capace. Rîntele ne spune cum tot mare și mic deopotrivă s'a șruit pe coasta de dealuri din mână în mână din cărămizi afară de ca material. Alături de aceste numente în mijlocul cărora se găsește pe o colină a tirul bine îngrijit și în mijlocul **bisericii lui Sofronie** înalță ca și un adevărat nument istoric.

Părăstasul

e servit de I. Pr. Sf. Sa conștient de un sobor de preoți și monahi. Predica I. P. Sale rostită pentru popor răvaji adânci în inimile sâtenilor a impresionat. Cuvântul par. **Dr. Gh. Ciuhandu** despre „Mucenicul Sofronie și tovarășii lui” mijlească lacrimi de recțiță și mândrie pe fețele lor din a căror sânge s'a mădit mucenicul ortodox ardelen: Sofronie Călugărul.

În acest loc evocăm mărețe realizări sufletăști pe largul teren al ortodoxiei ruitoare congresul se țină într'o atmosferă de încredere și desăvârșită în izbânda dreptei a preoției ortodoxe susținătoare de Neam și Patrie.

Delegatul orașului

Apel.

Asociațiunea Culturală „Astra” invită pe amatori (și diletanți) de artă plastică la întrunirea care **avea loc Sâmbătă 28 Noembrie a. c., la ora 6 d. n. la localul „Astrei” (Palatul cultural), pentru înființarea trupelor teatrale, în vederea serbărilor naționale și propagande culturale în oraș, cât și în județ.** Comitetul „Astrei”

Anunț.

Regia Autonomă P. T. C. Se aduce la cunoștința cetățenilor că în ziua de 21 Noembrie 1931 ora 12, se va publica în Prefectura județului pentru concesiunea transportului expediiilor postale între P. T. T. Arad — Gara locală sucursale.

Ori ce lămuriri se pot cere la oficiul postal, unde se vede și caetul de sarcini și dijiunile respective.

Înainte de a cumpăra șosoni sau neapărat să privești vitrinele **Ivăn** Pe corso vis-à-vis de cafeneaua

Tribuna liberă.

Pentru celepublicate aici redacția nu-și ia răspunderea.

MEMORIUL

funcționarilor particulari arădani, privitor la proiectul de lege pentru Impozitul excepțional pe salariile funcționarilor particulari.

În împrejurările nemai pomenite, prin care trece Comerțul industriei țării, când zilnic se înmulțesc zeci de întreprinderi și mici — lăsând pe drumuri de funcționari particulari — o lovitură se pune la cale noastră și de această dată din partea statului, căruia de zi și an cu an i-am depus bună parte din produsul muncii este istovitoare.

Acest Impozit „excepțional” — cum îl numește Ministerul de Finanțe — este după alătea alte impozite, ultima creație a unui sistem fiscal, luând aspectul unei confiscări.

Surprinderea noastră este cu atât mai mare, cu cât ne așteptam — și fi fost și vremea — ca Statul, prin organele sale să fi studiat și legiferat protecția funcționarilor particulari — acest fiu vitreg al Statului, care după ce a dat cât a putut lucra, este lăsat voia soartei — odată devenit invalid sau bătrân.

Această situație intolerabilă ar trebui să preocupe adânc pe guvernul nostru și numai pentru acest scop ar mai fi putut face Statul din nou la resursele modeste care sunt salarizați funcționarii particulari, spre a le asigura existența zilei de mâine sau a bătrănelor, lipsite de orice sprijin, — adu-le case de pensii sau ajutor, puțin — în felul celor pt. funcționarii publici.

Dar nici pentru acest scop, Statul nu ar fi acum fericit

ales întrucât funcționarii particulari, cari se sbat în cea mai chinătoare nesiguranță, au acum salariile reduse în general până la limita strictului necesar, iar de multe ori chiar sub această limită.

Într'adevăr, după cum întreprinderile particulare au dat semnalul urcării salariilor, în epoca de conjunctură, tot astfel ele au fost cele dintâi care au redus salariile funcționarilor particulari, la nivelul volumului redus de afaceri și câștigurilor minime, ale deconjuncturei dezaastroase prin care trecem astăzi.

Dar, în afară de lipsa de rentabilitate a întreprinderilor a mai contribuit la reducerea salariilor și numărul mare al funcționarilor șomeri, proveniți din numeroasele întreprinderi destituite. Șomerii au fost siliți să-și ofere serviciile contra unei plăți reduse, mult sub minimum de existență, — acceptând astfel salarii mult inferioare celor ale colegilor, cu studii echivalente, din serviciul Statului.

Guvernul nostru s'ar putea cu ușurință convinge de aceasta, dacă ar întreprinde o anchetă în acest scop.

Sunt multe întreprinderi particulare care au redus succesiv de 3 ori salariile, în cote progresive de 30%, și chiar mai mult din salariile inițiale, fără ca indexul de scumote al vieții să scadă proporțional în acest timp.

Acolo unde nu s'au operat până acum reduceri de salarii așa de

simțitoare, — din împrejurări cu totul speciale —, se vor face în prezent, întrucât în ultimul timp criza a luat aspecte catastrofale, necrutând pe nimeni și nici o branșă a comerțului sau industriei.

Dacă însă s'ar introduce impozitul excepțional — propus de guvern, întreprinderile întârziate cu reducerea de salarii, nu vor mai putea efectua aceste scăderi, așa că pentru echilibrarea bugetelor lor vor fi nevoite să reducă numărul funcționarilor, mărind astfel considerabil standul șomerilor, intelectuali, cari se sbat în cea mai neagră mizerie și cari pot deveni astfel — elemente foarte periculoase din punctul de vedere al ordinii sociale, în aceste vremuri tulburi și de intensă propagandă subversivă.

Mai mult încă, funcționarul devenit șomer este o pagubă pentru Stat, întrucât dela el numai poate încasa nici impozitele actualmente în vigoare, — elementar, global, etc.

În afară de aceasta, legea impozitului excepțional, este antieconomică și din faptul că lovește în comerțul și industria țării — în special cele alimentare și de îmbrăcăminte — întrucât funcționarul particular, deposedat de încăcca. 20% — în medie — din venitul său, se va restrânge la existența de mizerie, așa că vor lipsi din circulație sume considerabile, iar volumul afacerilor micșorându-se, se vor ruina o nouă serie de comercianți și industriști.

Aceasta va însemna o nouă pagubă pentru fisc, care nu va mai încasa impozitele respective.

Asemenea și campania de ieftinire a vieții anunțată de guvern, dar nici măcar începută, ar fi compromisă prin scăderea consumului.

Rezultă deci în mod evident, că urgia fiscală, care se pregătește contra funcționarilor particulari, este pe cât de distrugătoare, pe atât de nedreaptă și totată de antieconomică.

Aceasta prigonire, printr'o lege

cu caracter revoluționar, arbitrar și abuziv — se face în numele intereselor superioare ale Statului; ori Statul, care nu este decât rezultatul tuturor cetățenilor săi nu poate cere fiscalitatea până la distrugerea celei mai bune și mai sigure categorii de contribuabili, care nu s'au eschivat nici odată de a da tributul lor Statului.

Pentru aceste motive, noi funcționarii particulari, vedem în acest proiect, o lucrare pur birocratică, lipsită de simțul realității pornită din fantezia prea fiscală a funcționarului public de resort, motivat doar numai de frumoasa intenție a umple imediat oarecari goluri bugetare, ceiace devine însă iluzoriu, precum am arătat mai sus.

Prin adoptarea acestui proiect de lege n'am dori să se acrediteze versiunea că trebuie să ispășim noi funcționarii particulari pierderile cauzate Statului prin evaziunile fiscale de tot felul ale altor contribuabili.

Într'adevăr este bine cunoscut, că venituri de multe miliarde ale Statului, sunt pierdute numai din cauza defectuoasăității sistemului și aparatului de percepere al acestor impozite existente. Datoria Statului este deci ca, în primul rând, să capteze — canalizându-le spre vistieria Statului — acele impozite cari prin fraudă se sustrag dela plată — și numai apoi să avizeze la noi impozite, dacă aceasta ar mai fi necesar și posibil de realizat.

Nu înțelegem ca noi funcționarii particulari, să fim țapi ispășitori și să completăm toate golurile bugetare numai din motivul că suntem bun platnici și că deci dela noi se pot lua banii mai ușor, fără pericol de evazie; acesta este un sistem comod de a echilibra bugetul Statului, însă reolionar. nedrept și abuziv, care rezolvă problema tăind doar craca de sub picioare.

Avem încredere în patriotismul luminat al Guvernului care se află la cârma țării și sperăm că acest

proiect nu va ajunge până în Parlament, — în credința noastră sinceră că în aceste momente corporile legiuitoare vor avea alte preocupări decât de a încerca să traducă în lege un proiect antieconomic și inechitabil, menit să provoace în plus ura între supușii țării, tocmai atunci când armonia este mai necesară pentru a supraviețui acestor vremuri de grea încercare.

Dacă însă totuși proiectul va fi adus în Parlament adresăm prin aceasta, apelul nostru călduros reprezentanților Națiunii — și special acelor mandatarilor aleși în orașul și județul Arad — ca examinând justa noastră expunere să ia cuvântul în numele nostru, acolo unde în absența noastră se hotărăște soarta noastră.

Curiosități.

Cât aur se află în mări?

În apa mărilor se află o considerabilă cantitate de aur, însă insuficientă de a plăti costul scoaterii lui.

Cine a inventat cinematograful.

Așa numitul „zoetrop”, strămoșul cinematografului a fost inventat de W. G. Horner un matematician în 1833 Edison l-a transformat în „Kinetoscop” pela 1893. Robert Paul însă, englez din Middlesex, a rulat primul film în 1895.

Sunt bufnițele și liliecii orbi ziua?

Nu, însă obiceiul lor de mișcare este noaptea. Din generație în generație, aceste ființe s'au obișnuit a dormi ziua și a umbla noaptea. Ochii lor fiind obișnuiți cu puțină lumină a nopții nu pot suporta lumina soarelui.

Care-i cea mai grea limbă de învățat?

Pentru un român cea mai grea limbă de învățat este l. română. Un român nu știe limba română atâta timp cât n'a citit aproape toată literatura română. Cea mai ușoară cale de a învăța limba română este citirea Bibliei.

□ Lingurar Sidonia din acest oraș a fost înaintată pentru furtul unei găște din piață în dauna lui Vergeș Mihai.

Cele mai moderne Tocuri rezervoare — 14 carate — Lei 200

la librăria

„CONCORDIA“

Gh. MUNTEANU

Arad, str. Eminescu Nr. 10.

Are depozit de cărți literare și didactice. Mare sortiment de rechizite școlare și de birou.

Schimbul aurului pe cel mai urcat preț al zilei

Zinner, ceasornicar și bijutier,

Arad Str. Mețianu No. 1.

Repară ceasornice și bijuterii pe lângă o garanță de 2 ani.

Verighete de AUR, bijuterii și diferite ceasornice, cu cele mai eftine prețuri.

Prânz 20 Lei
Cină 14 Lei

cu pâine după listă.

Viner : Ciorbă de pește

Sâmbătă Tocană de porc

Acelaș abonament săptămânal 200 lei Cafea fină, lei 6. — Separeuri — Băuturile s'au eftinit. Muzică țigănească concertează până dimineață la

Restaurantul „București“

Arad, Piața Avram Iancu 10

Proprietar TRAIAN CRISTEA.

pele Kilometrilor, cauciucul de automobile „INDIA“ exclusiv la „MOTORDELTA“

SIG. KELLY, magazin special de accesorii, Str. Alexandri No. 1
Pentru fiecare cauciuc, garanță de FABRICĂ No 383 1 10.

Viata lui I. Popovici-Desseanu.

Activitatea lui politică și culturală.

de prof. Ed. I. Găvănescu.

Comunicată rostită cu prilejul comemorării lui la 22 Noemvrie 1931).

I. Popovici-Desseanu a fost în a jumătate a veacului al XIX-lea cea mai reprezentativă figură a vieții noastre în acest oraș. De zi cu viața neamului care făcea parte. Luptător politic, el a lucrat deopotrivă pentru biruința Bisericii ortodoxe, a școlii și a culturii românești la Arad.

De aceea centenarul nasterii sale care s'a împlinit în anul 1892 este prilej de împărtășire a memoriei lui, a faptelor sale și de evocare a umbrei lui.

Date biografice, originea familiei lui Desseanu.

Ioan Popovici-Desseanu s'a născut la 22 Februarie 1831 în comuna Bichis (Ungaria),

dintr'o veche familie înobilată, înrudită și cu familia Pop de Băsești.

Adausul patronimic de Desseanu și l-a luat Ioan Popovici-Desseanu ca să arate mai bine originea neamului său. Familia sa se trăgea din Maramureș, din comuna Deșești, plasa Sighetului. Un înaintaș al lui Desseanu, anume Petru Popa, a venit în veacul al XVIII-lea din Maramureș și s'a așezat la Chitighaz în Ungaria. Motivul acestei emigrări trebuie căutat și în acțiunea catolicizantă, tot mai intensă, ce se exercita de către Austriaci în aceste regiuni nordice ale Ardealului și în Maramureș.

Dela Chitighaz fam. Popa s'a întins la Bichis și la Otlaca, comună în județul Arad. Într'un catastif de impozite din

anul 1746 relativ la această comună, găsim și un „Pap Petro”, care era preotul satului.¹⁾ Sub influența sârbească și sârbizară în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea și la începutul celui de al XIX-lea, multe familii românești și-au sârbizat numele. Astfel și înaintașii lui Desseanu au devenit din Popa, Popovici, după cum o altă ramură, stabilită la Băsești, în tinutul Sălajului, trecând la Uniți, a devenit Pop Cel dela Băsești și-au putut afirma originea nobiliară; cește lați. ortodocși, deci „schismatici”, nu și-au putut-o valorifica.

Se găsesc însă la Deșești înaintași ai lui Desseanu înobilăți pe care-i pomeneste și I. Cav. de Puscariu în lucrarea sa „Date istorice despre familiile nobile române”. Un Pop din Deșești e făcut nobil la 1442 de Vladislav II.

¹⁾ Informație comunicată de pâr. Dr. Gh. Ciuhandu.

²⁾ Publicate sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” I 1892 și II 1895 (două volume).

regele Ungariei, care a căzut în lupta cu Turcii dela Varna.

Un alt Pop capătă recunoașterea titlului nobiliar sub principiele Ardealului, Rákoczy, la 1649.

Din familia Pop de Băsești (Ilésfalva) găsim un Pop de Ilésfalva înobilat pe baza diplomei lui M. Apaffy, principiele Transilvaniei, din 1678.

Aceasta este originea familiei lui Desseanu. Puține date avem despre anii copilăriei lui. Știm atât că și-a făcut studiile la Bichis, Sarvaș, la Beiuș și apoi la facultatea de drept dela Budapesta, unde și la mult mai târziu din cauze lipsei mijloacelor materiale, diploma de avocat. Ca o amintire a trecerii sale pe la gimnaziul din Sarvaș, I. Popovici-Desseanu propune mai târziu ca asesor consistorial în seziunea sinodală din 1885 ca să fie numit un preot ortodox de catichet la gimnaziul din Sarvaș, și invită sinodul să procedeze în acelaș mod și cu gimnaziile unde se găsesc elevi ortodocși, numindu-se caticheti

pentru predarea religiei noastre³⁾.

Începând dela 1856 I. Popovici-Desseanu a intrat în viața publică românească, luând parte la cele mai însemnate manifestări românești din acest oraș.

Ca avocat și-a făcut încurând o foarte mare reputație, așa încât era solicitat și de către clienți Unguri, nu numai de Români.

Activitatea politică.

II.

În anul 1861 I. Popovici-Desseanu este ales pentru întâia oară deputat în deta dela Pestă, ca reprezentant al „partidului național” din comitatul Aradului.

Activitatea lui politică și națională se manifestă mai ales după 1867, anul dualismului și de când Ungurii încep campania lor de oprimare a naționalităților.

(Va urma)

³⁾ Protocol 1885 p. 51.

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Noemvrie-Decemvrie

are 30—31 zile

Brumar-Indreă.

1931.	Calendarul Iulian	Calendarul Greg.	Soarele
Zilele săpt.	îndreptat		răsare apune
Dum. 30-a după Rusalii, Evangh. 13-a dela Luca, cap. 18, v. 18—27 gl. 1 a inv. 4. In vremea aceea, un om oare carele s'a apropiat către Isus, ispitindu-l...			
Apostolul către Coloseni Cap. 3 v. 12—16 Fraților, îmbrăcați-vă ca niște aleși			
Dumin.	29 M. Param, Filumen	Saturnus	8.39. 459
Luni	30 Ap. Andrei, Frum.	Andrei	
Marți	1 Prof. Naum, c. Filar.	Oscar	ploai
Mercuri	2 P. Avacum, c. Teofil	Aurelia	
Joi	3 P. Soloniu, c. Teodul	Francisc X	nead
Vineri	4 M. Varyara, c. Ioan D.	Barbara	
Sâmbătă	5 S. Sava, m. Diogen	Sava	

□ **Conferințe la Palatul Cultural.** **Duminică 29 Noembrie ora 5 d. m. P. S. Episcop al Lugojului Alexandru Niculescu:** Demnitatea de mamă în lumina Creștinismului.

Marți 1 Decembrie Festival pentru aniversarea zilei de 1 Decembrie 1918, cu conferința dlui prof. Gh. Bogdan-Duică despre „Un mare Daco-român.”

□ **Azi la orele 4 d. m. s'a început în ședința Comisiei Interimare,** discuția bugetului pe anul 1932 Vom reveni.

□ **In chestiunea pretențiilor funcționarilor** față de primărie, se așteaptă hotărârea d-lui Ministru Argetoianu.

□ **Ministerul Instrucțiunii și Cultelor,** contrar intervenției Primăriei Arad, a înscutvințat deschiderea cinematografului proiectat de Soc. Scriitorilor Români.

Se svonește și despre deschiderea fostului cinematografului Elisabeta.

□ **Dra Maria Aurora Barboși,** fiica dlui Colonel Barboși licențiată la Universității din Cluj în limba germană, română și engleză, a fost numită profesoară la liceul din Salumare.

□ **Comitetul Școlar al Lic. M. Nicoră,** are **Duminică 29 Nov. a. c. orele 11,** adunare generală, având la ordinea de zi, votarea bugetului pe 1932.

□ **Duminică 29 Noemrie** a. c. ora 11 se va ține în biroul direcțiunii Adunarea Generală a Comitetului Școlar de pe lângă Școala Industrială de Ucenici.

Toți d-l. patroni ținători de ucenici, sunt rugați să participe.

□ **Aducem mulțumiri:** „Ateneului popular, pentru inițiativa sa. în special dlui profesor Ed. Găvănescu și l. Tolan; precum și dlui magistrat l. Popescu, pentru prețioasa contribuție, ca și celorlalți colaboratori, inclusiv v. P. cucernicilor preoți parochi și corului „Armonia”, pentru îndatoritoarele prestațiuni aduse în legătură cu aniversarea centenarului nașterii tatălui nostru l. P. Desseanu.

Livia Gașpar.

Octavia Ciuhandu.

Arad, 22 Noemvrie 1931.

□ **Profesor de liceu prepară la Matematici (Alg. Trigonometrie Mecanică) pentru examenul de echivalare din București,** luna Ianuarie 1932, al normalștilor cari ar dori să intre la Universitate.

Preparați izolate sau în grup. Adresa la Redacția ziarului „Aradul”.

□ **Adunarea generală a Comitetului Școlar** de pe lângă „Școala Normală de învățătoare” din Arad convocată pe ziua de **Duminică 22 Noemvrie a. c.** pentru votarea bugetului pe exercițiul 1932 neputându-se ține din lipsa numărului suficient de membri s'a amânat pe **Duminică 29 Noemvrie a. c. ora 10 a. m.** când urmează să se țină cu ori ce număr de membri prezenți.

Membrii comitetului (părinți, tutorii corespondenței elevilor) sunt invitați a lua parte.

□ **La Casa Națională din Arad-Pârneava** **Duminică la 22 Nov. a. c. s'a ținut** a doua șezătoare din iarnă. A vorbit dl. profesor Teodor Mariș despre Autoritatea părinților.

Au cântat și recitat poezii elevi și eleve dela școala supraprimară, școala primară de fete și școala de industrie casnică.

A treia șezătoare va avea loc **Duminică 29 Noemvrie** întru amintirea Mitropolitului Andrei Șaguna. A p. tra **Duminică 6 Dec. va fi** ținerea tineretului din Societatea „Sf. Gheorghe”. A cincia la 13 Decemvrie va fi șezătoarea Păcii. A șasea la 20 Dec. Vechiul și Noul Testament cu proiecțiuni. Începutul toideana la ora 3 și jum. d. m. Intrarea liberă.

□ **Târgul de porci în Arad,** ce a fost închis din cauza morbului pesta porcina cu ziua de 27 Nov 1931 s'a redeschis.

□ **Conferințe:** în cadrul expoziției internaționale de pasări, organizată de Soc. „Carierul”, Camera de agricultură din Arad a organizat o conferință pentru **Duminică 29 XI** ora 11 în sala mare a Palatului Cultural. Va vorbi D. Dr. Bătoianu despre: **Creșterea rațională a păsărilor de curte.** Intrarea liberă.

□ **La Casa națională din Pârneava** va avea loc **Duminică după masă la ora 15³⁰** obișnuita conferință urmată de un program artistic.

□ **Confiscare de pâine fără timbre.** Eri d. comisar Drăganescu dela comisariatul V a confiscat dela brutarul Reicher Friedl h din Arad str. Cap. Ignat 31, o cantitate de 100 kg. pâine aflată în locuința la el netimbrată.

□ **Furtul din biserică romano-catolică din Glogovaș.** În noaptea de 23—24 XI. orele 24 răi făcători rămași până acum necunoscuți

s'au introdus în biserică romano-catolică din Glogovaș de unde au furat mai multe lucruri. Cercetările sunt în curs.

□ **Delapidare de bani.** În urma re-lamației firmei Iuhu Weisz, a fost astăzi înaltat parchetului Arad voiajorul firmei Iosif Zenier pentru faptul că ar fi sustras suma de lei 278.000.

□ **Sâmbătă 28 Nov orele 11 se deschide în manejul Reg. 1 Roșiori** expoziția internațională de paseri, organizată de soc. Carierul.

□ **Rugăm cu insistență pe onorații noștri abonați cari s'au mutat domiciliu să ne comunice de urgență noua adresă.**

Deasemenea sunt rugați toți aceia cari sunt în relație cu plata abonamentului să bine voiască a o aranja căci altfel vom fi nevoiți a le sista abonamentul.

Mizeria lumii.

„Neamul Românesc pentru popor”, în ultimul număr din 10 Noemvrie a. c. dă subtitlul de mai sus foarte interesante date despre criza economică și financiară care bântuie astăzi întreaga lume. Reproducem mai jos aceste date:

— „Cu toate că dărite au fost măriți mai în toate Statele lumii, cheltuielile întrec veniturile. Chiar în cele mai bogate State: în Franța cheltuielile statului întrec veniturile cu 900.000.000 franci, cam 7 miliarde de lei.

În Anglia, cu 100.000.000 lire sterline, cam 80 miliarde lei.

În Italia, cu 150.000.000 lire, adică un miliard și jumătate lei.

În Turcia, 40.000.000 lire turcești.

În Cehoslovacia cu 80.000.000 socoli cam 5 miliarde lei.

În Statele Unite cu 500.000.000 dolari, cam 80 miliarde lei.

În 14 țări europene la un loc, cheltuielile întrec veniturile cu suma grozavă de 200 miliarde lei.

Pr. I.

Citiți și răspândiți ziarul „ARADUL”.

Blănurile cele mai fine se pot cumpăra și confecționa la Blănăria Teodor Fica

unde se vând și căciuli engros și detalii. ARAD B. Reg. Ferdinand 31.

Tiparul: Tipografia Diecezană Arad.

Sărbătorirea poetului Octavian Goga

În anul acesta poetul Octavian Goga a împlinit 50 de ani. Alături de aniversările lui N. Iorga și G. Enescu, sărbătorirea „Cântărețului pătimirii noastre” va fi un fericit prilej de manifestare pentru poetul care a răstălmăcit în versurile sale jalea întregului Ardeal din vremea stăpânirii ungurești. Scrisul lui viguros a biruit după Unire concepții și rătăcirii rămase moștenire din trecut, contribuind astfel la opera de unificare sufletească a României noi.

Pe Octavian Goga îl revendicăm și noi, Arădenii, pentru fecunda lui activitate ziaristică desfășurată la Tribuna și Românul.

Sărbătorirea poetului Octavian Goga va avea la **Duminică 6 Dec. la ora 11 dimineața** în cadrul unui festival organizat de Ateneul Popular Arădan.

Di prof. Al. Constantinescu va înfățișa opera literară a lui Oct. Goga, iar dl. Al. Tolan va citi, cu talentul cunoscut de a spune versurile cântecului din poezie, câteva din poeziile barocului, însoțindu-le o expunere explicativă asupra caracterului național al autor poeziei.

La urmă dl. ziarist prof. Tolan va da câteva caracterizări ale scrisului gazetar. Goga citind câteva fragmente din „Mustul care ferbe”, „cursori” și „însemnările trecutului”.

Festivalul va fi completat cu declamații și muzică.

Mai târziu, în decursul unei lănuare sau Februari, prof. Ed. I. Găvănescu va prinde într-o conferință, la Palatul Cultural, relațiile ziaristului Goga cu Aradul.

Pentru Școala practică

Activitatea practică în formarea caracterului

Din familie copilul trece în școală. Acum locul jucăriilor îl ia cartea, tăblița, condeiul caetul. La joc nimeni nu trăgea socoteală de ce a făcut și cum a făcut. La școală însă trebu să facă tot ce i s'a spus și cum i s'a spus. Toate acestea indispu pe copil și îl îndeamnă la o muncă silită.

Acest rezultat regretabil se ajunge prin aceea că nu se stabilește o punte de trecere între activitatea din familie și cea din școală, după cum școala noastră nu s'a gândit până acum nici la puntea de trecere din școală în viață. În școală se face prea multă teorie și se dă prea puțină atenție mișcărilor, acțiunilor, activității.

Este necesar deci ca în munca serioasă din școală să păstrăm unele caractere ale jocului. Căci? Jocul este caracterizat prin plăcere și interes. Lucrând fără plăcere și interes, executi o muncă silită însă este posibilă și o muncă plăcută și interesantă, și prin aceasta se face trecerea dela joc la activitatea școlară Munca devine plăcută în școală când este însoțită de mișcări, cari sunt în mod natural legate de firea copilului. Iar întesul se dezvoltă atunci când copilul vede că învățătura lui cuprinde oarecare aplicații reale, oarecare activitate practică.

„În acest sens pot fi de mare folos: grădina școlară, atelierul școlar, laboratorul. Iși poate oricine închipui cât stimulam activitatea spontană a elevului, cât ajutam la dezvoltarea forțelor individuale, dacă la studiul teoretic al animalelor și plantelor adăugăm cercetarea, cultivarea și îngrijirea lor în grădină, dacă îl provocăm să construiască el însăși unele obiecte cunoscute” (G. Antonescu).

Datorită activității practice, realitatea înlocuiește cartea, și elevul va dobândi noțiuni mai clare și mai precise.

Formându-și convingerea asupra unui obiect sau fenomen prin el însăși, elevul va lua apoi o atitudine socială sinceră pornită din cunoașterea exactă și directă. Activitatea practică clarifică unele noțiuni obscure și ajută

și exprimarea lor cât mai de cuviință.

Munca practică desăvârșește educația, răbdarea, ordinea, priceputa atenție, dar mai presus de toate, dă în sine, bazată pe sentimentul putinței de a face ceva de folos.

Lucrul practic dă pe elevului de a controla ro munții sale.

Din punct de vedere social, lucrul practic ajută dreapta, apreciere a muncii manuale și a oamenilor o execută. Elevul, prin activitate, constată cum se duc și cum se pot utiliza verșele lucruri și forțe natură. Dar mai presus de orice, munca practică lește raporturi prietenești elevi și între aceștia și fesor, căci fiecare are nevoie de ajutorul colegilor de lămuriri din partea sorului.

Așa dar, activitatea practică desăvârșește educația, elevului posibilitatea de a cunoaștere exactă a ceea ce poate și ce nu realiza în viață, și o apreciere a s-meniilor sale.

Prof. V. Pop

Programul Cinematografic

Central dela 27—28 Noembrie, minunatul film **bondul Nemuritor** cu Liane Haid și Gustav Fr. Producția Iol Moy dela

Select în 27 Noembrie ultima reprezentație a nicei drame sonore **Coda dela Notre-Dame**, cu tatul **Lon Chaney**, tuma romanul cu același titlu **Victor Hugo**.

Din 27 Nov. 2 Dec. juca Sing-Sing.

Elite 28—29 Noembrie Cicoșatul dela Notre-Dame cu Lon Chaney.

Grădite 28—29 Noembrie puternica drama fantomă Emden. Drama timpului războiului realism toștii ofițeri și echipajului de război Emden.

Gai 29 Nov. Reclama cînelui cu inteligentul Tin-Tin.

Redactor responsabil: VINTILA POPESCU